Raadsvoorstel

Raadsvergadering	**Keten en opsteller**
30 oktober 2023	Ontwikkeling Ruimte – M. Smilde
Commissie	
Ruimte & Duurzaamheid	**Portefeuillehouder**
	Koen Castelein
	Programma
	Milieu

Onderwerp
Regionale nota bodembeheer Noord-Veluwe met bijbehorende bodemkwaliteitskaarten

Voorstel
De regionale Nota Bodembeheer Noord-Veluwe met bijbehorende bodemkwaliteitskaarten vast te stellen.

Het erkennen van bodemkwaliteitskaarten van andere gemeenten en het aanpassen van beleid als gevolg van voorgeschreven wijzigingen in wet- en regelgeving door de Omgevingswet of voor PFAS en opkomende stoffen te delegeren aan het college.

Inleiding
Gemeente Hattem heeft in 2013 een Bodemfunctiekaart vastgesteld. Een bodemfunctiekaart geeft de gewenste bodemkwaliteit binnen de gemeente aan (ambitiekwaliteit) en is gekoppeld aan functie en gebruik van het gebied.
Naar verwachting zal op 1 januari 2024 de omgevingswet in werking treden. Binnen de omgevingswet worden verantwoordelijkheid van de bodem van de provincie overgedragen aan de gemeente. Daarom moet de bodemfunctiekaart van de gemeente, voordat de Omgevingswet van kracht wordt, geactualiseerd worden. Dit wordt in opdracht van de gemeente door de ODNV (omgevingsdienst Noord Veluwe) met een Bodemnota en een Bodemkwaliteitskaart in regionaal verband (Noord-Veluwe) opgesteld. Tot deze regio behoren de gemeenten Ermelo, Putten, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Hattem en Heerde.
De Nota Bodembeheer en Bodemkwaliteitskaart is al vastgesteld in de gemeenten Ermelo, Putten, Harderwijk, Nunspeet, Elburg en Oldebroek en is een instrument gericht op duurzaam omgaan met grond binnen de regio. De Bodemkwaliteitskaart van de regio Noord-Veluwe wordt conform de voorschriften in deze Nota Bodembeheer gebruikt als bewijsmiddel voor grondverzet.

Gemeente Heerde en Hattem is de mogelijkheid geboden om bij deze Nota Bodembeheer en Bodemkwaliteitskaart aan te sluiten. Er zijn veel voordelen gebonden aan het gezamenlijk vaststellen van Bodemnota en Bodemkwaliteitskaart. Deze zullen in dit document worden toegelicht.

Terinzagelegging ontwerpbesluit
Van 15 juni tot en met 26 juli 2023 heeft het ontwerpbesluit met nota en bijbehorende bodemkwaliteitskaart zes weken voor inspraak ter inzage gelegen. Tegen het ontwerpbesluit zijn geen zienswijzen ingediend. Nu deze periode van inspraak voorbij is dient de Nota Bodembeheer Noord-Veluwe samen met de daarbij behorende bodemkwaliteitskaart ter vaststelling te worden voorgelegd aan uw raad.

Beoogd effect
In de bijgaande Nota Bodembeheer zijn voorschriften opgenomen voor het grondverzet waarbij:

- Er zoveel mogelijk wordt ingezet op het hergebruik van grond binnen de regio zonder afbreuk te doen aan de bestaande bodemkwaliteit;
- Er zoveel mogelijk wordt voorgesorteerd op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Naar verwachting treedt deze op 1 januari 2024 in werking. Het doel is om de overgang naar de Omgevingswet te versoepelen.

Bevoegdheid/Juridisch kader
In de Omgevingswet, is de bodemkwaliteitszorg geïntegreerd in het omgevingsbeleid. De Omgevingswet zorgt voor een goede balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. In de Omgevingswet staat een integrale afweging centraal. Bodemzorg zal dan meer gericht zijn op het duurzaam gebruik van de bodem.

In het Bkl (besluit kwaliteitsleefomgeving) zijn zogenaamde instructieregels opgenomen. Dit zijn regels waarmee het Rijk aangeeft hoe in dit geval de gemeente een bepaalde taak of bevoegdheid moet uitoefenen. In het kader van grondverzet is de instructieregel uit paragraaf 5.1.4.5.3 van het Bkl. Hierin staat dat de gemeente haar beheergebied moet aanwijzen en de landbodem in bodemfunctieklassen moet indelen. Dit is vergelijkbaar met de huidige regelgeving. Deze onderwerpen moeten dus terugkomen in het Omgevingsplan. Overigens is het nu ook al verplicht om het beheergebied te definiëren en een bodemfunctiekaart op te stellen.
(Zie ook Nota Bodembeheer)
Bij het vaststellen door uw raad van deze Nota zal derhalve een delegatievoorstel worden opgenomen waarbij de volgende taken worden gedelegeerd naar het college:

- Het erkennen van bodemkwaliteitskaarten van andere gemeenten van de Noord-Veluwe
- Aanpassen van het beleid als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving, zoals door de komst van de Omgevingswet of voor PFAS en opkomende stoffen, etc.;
- Beleidsafwijkingen vaststellen op locatieniveau om bijvoorbeeld invulling te geven aan maatschappelijke ambities.

Eerdere besluitvorming en kaders
Bodemfunctiekaart Hattem 2013

Argumenten
De Bodemkwaliteitskaart heeft een geldigheidstermijn van 5 jaar en moet actueel zijn voordat de Omgevingswet in werking treedt om te vallen onder het overgangsrecht.

De Nota Bodembeheer is gebaseerd op de Bodemkwaliteitskaart en is in principe 10 jaar geldig. Vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet dient echter voor 1 januari 2030 de Nota Bodembeheer geïntegreerd te zijn in het Omgevingsplan. Als wijzigingen in de wet- en regelgeving eerdere aanpassingen noodzakelijk maken of wanneer er vanuit beleidsmatig oogpunt een wens tot aanpassing bestaat, dan kan deze Nota ook eerder omgezet worden naar het Omgevingsplan. Bij strijdigheid van de bepalingen in deze Nota met eventuele nieuwe wet- en regelgeving gaat de nieuwe wet- en regelgeving voor.

Voor PFAS is reeds een Bodemkwaliteitskaart en bijbehorende beleidsregels opgesteld. Uit deze resultaten blijkt dat PFAS geen belemmering is bij het grondverzet. Het beleid ten aanzien van het toepassen van PFAS-houdende grond is in deze Nota geïntegreerd.

De Bodemkwaliteitskaart wordt conform de voorschriften in deze Nota Bodembeheer gebruikt als bewijsmiddel voor grondverzet binnen de hele regio Noord-Veluwe. Op deze manier kan er duurzaam worden gegaan met grond. Als de bodemkwaliteitskaart niet wordt vastgesteld moet er voor alle vrijkomende grond of alle ontvangen grond verschillende bodemtesten worden uitgevoerd. Bij het vaststellen van de bodemkwaliteitskaart is dit niet meer nodig en wordt de kwaliteit van de verschillende bodemfuncties gewaarborgd. En is op de altijd een duidelijk overzicht wat geraadpleegd kan worden en wordt de kwaliteit van de bodem gewaarborgd.. Dit is een effectieve en efficiënte manier van omgaan met producers en de bodem.

Kanttekeningen

Verdachte locaties zijn uitgesloten van de kaart

De Bodemkwaliteitskaart zegt alleen iets over de diffuse bodemkwaliteit. Locaties waar de kwaliteit (vermoedelijk) afwijkt zijn uitgesloten. Dit zijn locaties waar een verdachte activiteit aanwezig is (geweest) waarvan de invloed op de bodemkwaliteit niet bekend is en locaties waar uit bodemonderzoek is gebleken dat de kwaliteit daadwerkelijk afwijkt van de gebiedskwaliteit. Als locaties uitgesloten zijn van de kaart, dan dient een andere milieuhygiënische verklaring te worden gebruikt voor grondverzet.

Percentage bijmenging is lager om knelpunten in grondverzet te voorkomen

Conform het Besluit bodemkwaliteit mogen herbruikbare grond en baggerspecie maximaal 20 gewichtsprocent bodemvreemd materiaal bevatten voor zover het steenachtig materiaal of hout betreft. Overige bodemvreemde materialen, zoals plastic en piepschuim mogen alleen sporadisch voorkomen. Voorwaarde is dat dit materiaal al voorafgaand aan het ontgraven of bewerken in de grond of baggerspecie aanwezig was en het redelijkerwijs niet gevraagd kan worden om het uit de grond of baggerspecie te verwijderen voordat het toegepast wordt. De gemeente heeft op grond van artikel 44 en 45 van het Besluit bodemkwaliteit de mogelijkheid om via gebied specifiek beleid een lager percentage bodemvreemd materiaal vast te stellen. De regio Noord-Veluwe maakt gebruik van deze mogelijkheid. Voor het buitengebied wordt het generieke kader gehanteerd om geen knelpunten in het grondverzet te veroorzaken. Voor overige zones wordt het maximale percentage verlaagd naar 5%.

Nieuwe zones voor wegbermen voor uniformiteit

Voor gemeentelijke wegbermen en de provinciale wegbermen zijn nieuwe zones gedefinieerd. Dit vergroot de uniformiteit binnen de regio en geeft meer vrijheid bij grondverzet bij werkzaamheden aan bermen.

Aanscherping dataset bodemkwaliteitskaart voor kwaliteitsverbetering

Voor de homogene deelgebieden is er voor gekozen om zwaardere eisen te stellen aan het aantal meetwaarden met een vereiste kwaliteit. Dit heeft het effect dat de ontgravingskwaliteit van de bodemkwaliteitskaart beter aansluit bij de daadwerkelijke aanwezige milieuhygiënische kwaliteit van de vrijkomende grond. Maar kan er wel toe leiden dat bijvoorbeeld de kernen niet langer aangemerkt worden als AW maar de kwaliteit wonen krijgen.

Financiën

De eerste 50% is al betaald in 2021 en ten laste gebracht van de Omgevingswet. Het restant van 50%, (6500 euro ex BTW) is meegenomen in de begroting van 2023 in het programma Omgevingswet.

Communicatie en participatie
Op basis van de regels van Afdeling 3.4 van de Algemene wet Bestuursrecht vindt publicatie plaats en wordt de ontwerp bodemkwaliteitskaart en de ontwerp Nota bodembeheer ter inzage gelegd via de gebruikelijke kanalen.

Door de ODNV wordt na vaststelling door uw raad een regionale bijeenkomst georganiseerd waarbij direct betrokken partijen door de ODNV worden geïnformeerd omtrent de nieuwe regionale Bodemkwaliteitskaart.

Uitvoering
Na het onherroepelijk worden van het beleid en bijbehorende stukken kan de bodemkwaliteitskaart Noord-Veluwe opgenomen worden in het bodemloket van het ministerie van I&M en het regionale bodembeheerbeleid in uitvoering worden genomen.

Hattem, 30 oktober 2023
Het college van burgemeester en wethouders van Hattem,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage
Bijlage 1 Ontwerp Nota Bodembeheer
Bijlage 2 Ontwerp Regionale Bodemkwaliteitskaart